

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

Innovative leadership of school administrators affecting the
educational innovation of teachers Under The Phitsanulok Primary
Educational Service Area Office 1

สุนันทา ส่องนุ่น

Sunantha Songnun

นันทิมา นาคาพงศ์ อัสวารักษ์

Nanthima Nakaphong Asvaraksha

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Faculty of Education, Naresuan University

E-mail: sunanthatas67@nu.ac.th

Received: 18 March 2026; Revised: 21 March 2026; Accepted: 21 March 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็น นวัตกรรมการศึกษาของครู 2) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 292 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) = 0.57 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติที่ 0.01 และ 4) ผลการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ถดถอยพหุคูณแบบปกติภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู ได้ร้อยละ 76.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้ คะแนนมาตรฐาน $Z_y = 1.44(Z_{x3**}) + 0.97(Z_{x1**}) + 0.80(Z_{x5**}) + 0.39(Z_{x4**}) - 2.87(Z_{x2**})$

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, นวัตกรรมการศึกษา

Abstract

This research aims to 1) The overall level of innovative leadership among school administrators is at the highest level. 2) The overall level of educational innovation among teachers is at the highest level. 3) To study the relationship between the innovative leadership of school administrators and the educational innovation of teachers. And 4) To study the impact of the innovative leadership of school administrators on the educational innovation of teachers. The sample group consisted of 292 teachers from the Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1 during the 2025 academic year. The research instrument used was a questionnaire. Statistical analyses included percentages, means, standard deviations, Pearson correlation coefficients, and multiple regression analysis.

The research findings revealed that 1) the overall level of innovative leadership among school administrators was at the highest level, and 2) the overall level of educational innovation among teachers was at the highest level. 3) the innovative leadership of school administrators and the educational innovation of teachers showed a correlation coefficient (r) = 0.57, which was statistically significant at the 0.01 level, and 4) the results of the multiple normal regression analysis showed that the innovative leadership of school administrators had a 76.00% impact on the educational innovation of teachers, which was statistically significant at the 0.01 level. The researchers used this to create a predictive equation based on the standard formula $Z_y = 1.44(Z_{x3^{**}}) + 0.97(Z_{x1^{**}}) + 0.80(Z_{x5^{**}}) + 0.39(Z_{x4^{**}}) - 2.87(Z_{x2^{**}})$.

Keywords: Leadership, Innovative Leadership, Educational Innovator

บทนำ

การพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของสถานศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการประยุกต์ใช้นวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมการศึกษาถือเป็นทักษะสำคัญของครูเพื่อพัฒนาและออกแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบใหม่ที่มีประสิทธิผล ครูจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาโดยการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อค้นหาปัญหาและข้อบกพร่อง อันนำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมใหม่ในด้านแนวคิด รูปแบบ วิธีการและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อผู้เรียน

บทบาทในการสร้างนวัตกรรมการศึกษาของครูจึงเป็นภารกิจที่สำคัญที่ครูจำเป็นต้องมีความเป็นนวัตกรรมการศึกษาโดยความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครูคือพฤติกรรมความสามารถของครูในการริเริ่มประดิษฐ์คิดค้นสร้างสรรค์ และสนับสนุนให้เกิดเทคนิควิธีการ รูปแบบ เครื่องมือ กระบวนการ หรือผลงานที่เป็นนวัตกรรมสำหรับใช้ในการปฏิบัติงานและเหมาะสมสำหรับการใช้แก้ไขปัญหาในระบบการจัดการศึกษา (มะยูริย์ พิทยาเสนีย์, 2564) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นกระทรวงศึกษาธิการในการส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครูพัฒนาครูให้มีทักษะการจัดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะที่สำคัญในศตวรรษที่ 21

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 นโยบายและจุดเน้นมุ่งสู่การเป็นสถานศึกษามีนวัตกรรมการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้สู่คุณภาพผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์นวัตกรรมสู่การเป็นนวัตกรรมโดยส่งเสริมการสร้างและใช้นวัตกรรมขับเคลื่อนการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่งเสริมครูให้สร้างและใช้นวัตกรรมจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์สู่การเป็นนวัตกรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีภาวะผู้นำที่มีความสามารถในการเผชิญกับภาวะการเปลี่ยนแปลงได้โดยมีผู้นำเป็นผู้สร้างวิสัยทัศน์ให้เป็นตัวกำกับทิศทางขององค์กรในอนาคตจากนั้นจึงจัดวางคนพร้อมทั้งสื่อความหมายให้เข้าใจวิสัยทัศน์และสร้างแรงดลใจแก่คนเหล่านั้นให้สามารถเอาชนะอุปสรรคเพื่อไปสู่วิสัยทัศน์ดังกล่าว (Kotter 1999)

จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 นโยบายและจุดเน้นของสพป.พล.1 ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญจำเป็นในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้สอนในด้านการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและตอบสนองต่อความต้องการของสังคมในปัจจุบัน โดยผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษาให้ทราบแนวทางในการกำหนดนโยบาย การวางแผนกลยุทธ์และการจัดกิจกรรมพัฒนาครูที่มุ่งเสริมสร้างความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครูให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการ

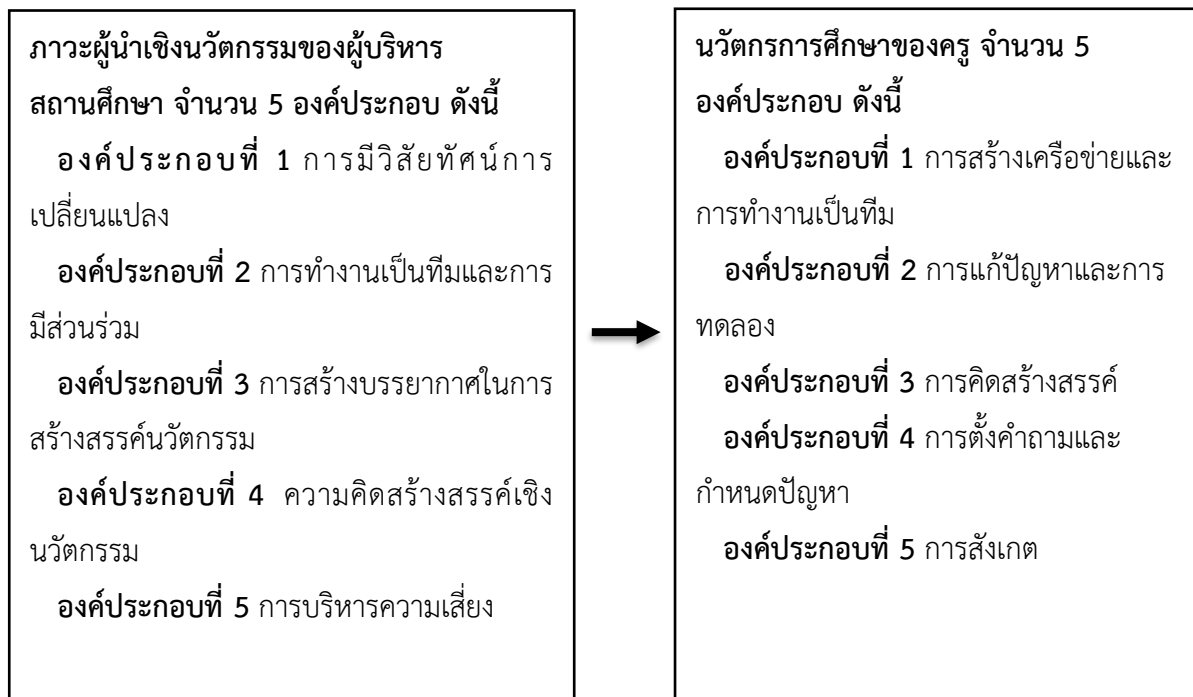
พัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพเอื้อต่อการถ่ายทอดองค์ความรู้ ทักษะที่จำเป็นไปสู่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรการศึกษาของครู
2. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรการศึกษาของครู

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรการศึกษาของครู สังกัด สพ.พ.ล.1 ผู้วิจัยจึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยโดยใช้แบบสอบถามจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัด สพป.พล.1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 1,124 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู สังกัด สพป.พล.1 ปีการศึกษา 2568 จำนวน 292 คน จำแนกเป็นครูโรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 65 คน ครูโรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 155 คน ครูโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 33 คน และครูโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 39 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึง สติพร เขาวนชัย, 2568) เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ใช้ขนาดโรงเรียนแบ่งชั้นตามสัดส่วนของขนาดโรงเรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

2.1 แบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานะภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ วิทยฐานะและขนาดของโรงเรียนลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา และตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู การสร้างแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่าง (3) เสนอแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้องและหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (4) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงและแก้ไขแล้วนำไปทดลอง (try-out) กับประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นนำมาทดสอบความเชื่อมั่นค่าความเชื่อมั่นแต่ละองค์ประกอบอยู่ในช่วงระหว่าง 0.93 – 0.99 โดยใช้วิธีของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้ 1) ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึง ผอ.สพป.พล.เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์โรงเรียนในสังกัดตอบแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 2) ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์ Google Form ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลพร้อมกับ QR Code แบบสอบถามไปยังสถานศึกษา สังกัด สพป.พล.เขต 1 3) ดำเนินการเก็บรวบรวมแบบสอบถามสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน 292 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 292 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วย โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

4.3 ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรม
การศึกษาของครู โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product-Moment
Correlation Coefficient)

4.4 สร้างสมการพยากรณ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความ
เป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อใช้ในการ
สร้างสมการพยากรณ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์และตัวแปรเกณฑ์

สรุปผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สพป.พล.เขต 1

องค์ประกอบ ที่	ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	SD	ระดับ
1	การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.44	0.55	มาก
2	การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม	4.56	0.60	มากที่สุด
3	การสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม	4.52	0.62	มากที่สุด
4	ความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม	4.54	0.52	มากที่สุด
5	การบริหารความเสี่ยง	4.56	0.60	มากที่สุด
รวม		4.52	0.58	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.58) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมและการ
ทำงานเป็นทีม และการบริหารความเสี่ยง อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.60) รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม อยู่ในระดับมาก
ที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.52) องค์ประกอบการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม อยู่ในระดับมากที่สุด
($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.62) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัด สพป.พล.เขต 1

องค์ประกอบ ที่	ความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู	\bar{X}	SD	ระดับ
1	การสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม	4.70	0.51	มากที่สุด
2	การแก้ปัญหาและการทดลอง	4.64	0.48	มากที่สุด
3	การคิดสร้างสรรค์	4.66	0.47	มากที่สุด
4	การตั้งคำถามและการกำหนดปัญหา	4.54	0.49	มากที่สุด
5	การสังเกต	4.54	0.49	มากที่สุด
รวม		4.62	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62, S.D. = 0.49$) เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบการสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56, S.D. = 0.60$) รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรมมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.70, S.D. = 0.51$) องค์ประกอบการคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66, S.D. = 0.47$) องค์ประกอบการแก้ปัญหาและการทดลอง ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.48$) ส่วนองค์ประกอบการตั้งคำถามและองค์ประกอบกำหนดปัญหาและการสังเกต มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{X} = 4.54, S.D. = 0.49$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัด สพป.พล.เขต 1

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู					โดยรวม (Y)
	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	
X ₁	0.28**	0.48**	0.39**	0.36**	0.27**	0.40**
X ₂	0.41**	0.53**	0.52**	0.31**	0.15**	0.43**
X ₃	0.57**	0.67**	0.71**	0.50**	0.30**	0.62**
X ₄	0.57**	0.75**	0.71**	0.52**	0.33**	0.65**
X ₅	0.58**	0.62**	0.65**	0.46**	0.30**	0.59**
โดยรวม (X)	0.51**	0.64**	0.63**	0.45**	0.28**	0.57**

หมายเหตุ **นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า มีระดับความสัมพันธ์ทางบวกระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติที่ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}) = 0.57 และเมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ ที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (r) = 0.65 รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม (r) = 0.62 องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง (r) = 0.59 องค์ประกอบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (r) = 0.43 และองค์ประกอบที่มีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (r) = 0.40 ตามลำดับ ซึ่งตัวแปรพยากรณ์องค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (X_4) องค์ประกอบการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม (X_3) องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง (X_5) องค์ประกอบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (X_2) และองค์ประกอบที่มีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครูระดับปานกลาง

นอกจากนี้ยังพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.15 – 0.75 ซึ่งตัวแปรพยากรณ์แต่ละตัวมีความสัมพันธ์ทางบวกระดับต่ำถึงปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่พยากรณ์ความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัด สพป.พล.เขต 1

ตัวแปร	b	SE _b	β	t	p-value
(Constant)	2.59	0.12		21.08**	0.00
การมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง (X_1)	0.73	0.07	0.97	10.56**	0.00
การมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม (X_2)	-2.06	0.12	-2.87	-17.44**	0.00
การสร้างบรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม (X_3)	0.91	0.08	1.44	12.11**	0.00
ความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (X_4)	0.31	0.09	0.39	3.66**	0.00
การบริหารความเสี่ยง (X_5)	0.58	0.11	0.80	5.16**	0.00
R = 0.87 R ² = 0.76 SE _{est} = 0.18 F = 176.35					

หมายเหตุ ** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทั้ง 5 องค์ประกอบ
ร่วมกันสามารถพยากรณ์ความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู ได้ร้อยละ 76.00 โดยองค์ประกอบการสร้าง
บรรยากาศองค์กรแห่งนวัตกรรม มีอำนาจพยากรณ์ทางบวกสูงสุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์
การเปลี่ยนแปลง องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม
ตามลำดับ ส่วนองค์ประกอบมีอำนาจพยากรณ์ทางลบ ได้แก่ องค์ประกอบมีส่วนร่วมและการทำงานเป็น
ทีม ผู้วิจัยนำมาสร้างเป็นสมการพยากรณ์ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 2.59 + 0.91(X_3^{**}) + 0.73(X_1^{**}) + 0.58(X_5^{**}) + 0.31(X_4^{**}) - 2.06(X_2^{**})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z_y = 1.44(Z_{X3^{**}}) + 0.97(Z_{X1^{**}}) + 0.80(Z_{X5^{**}}) + 0.39(Z_{X4^{**}}) - 2.87(Z_{X2^{**}})$$

อภิปรายผล

1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจ
เนื่องจาก สพป.พล.เขต 1 มีการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาตามแนวทางการพัฒนาทักษะแห่งศตวรรษที่ 21
การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารและการจัดการเรียนรู้
ส่งผลให้ผู้บริหารต้องปรับบทบาทสู่การเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงมากกว่าผู้บริหารเชิงสั่งการแบบเดิมส่งผลต่อ
การแสดงออกถึงวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมในการเปิดรับแนวคิดใหม่และการสนับสนุนการพัฒนานวัตกรรมใน
สถานศึกษาอย่างชัดเจน ผู้บริหารพัฒนากลยุทธ์การบริหารที่แตกต่างและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสถานศึกษา
ทั้งในด้านภาพลักษณ์ คุณภาพผู้เรียนและความเชื่อมั่นของผู้ปกครอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุทธิวิทย์
อานุกาฬเสถียร (2566) พบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สพม.
ตรัง กระจับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีแนวทางในการส่งเสริม สนับสนุน ผู้บริหาร ครูและบุคลากร
ทางการศึกษา ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการจัดการเรียนรู้ส่งเสริม สนับสนุน
การพัฒนาและใช้หลักสูตรสถานศึกษา นวัตกรรมการศึกษา การเรียนรู้เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และสมรรถนะของนักเรียน

2. ระดับความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อันเป็นผลจาก
บริบทเชิงนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่
21 และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ประกอบกับการดำเนินงานแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เอื้อ
ต่อการพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรแห่งการเรียนรู้ ทำให้ครูปรับบทบาทเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้และพัฒนา
นวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้บริบทของจังหวัดพิษณุโลก ซึ่งเป็นศูนย์กลางทางการศึกษาและมีการ
แข่งขันเชิงคุณภาพสูงช่วยกระตุ้นแรงจูงใจในการสร้างผลงานที่โดดเด่น ควบคู่กับการสนับสนุนจากผู้บริหาร

ด้านทรัพยากรและบรรยากาศแห่งความไว้วางใจ ส่งผลให้ครูมีความคิดริเริ่ม คล่องแคล่ว ยืดหยุ่นและสามารถ
บูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฉลิมพล ตีสวัสดิ์ (2560) ที่พบว่าครูมีระดับ
ความเป็นนวัตกรรมอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกองค์ประกอบโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก
ไปหาน้อย ได้แก่ โดยองค์ประกอบการสร้างเครือข่ายและการทำงานเป็นทีม รองลงมา ได้แก่ องค์ประกอบการ
คิดสร้างสรรค์ องค์ประกอบการแก้ปัญหาและการทดลอง องค์ประกอบการตั้งคำถามและองค์ประกอบการ
กำหนดปัญหาและการสังเกต ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับความเป็นนวัตกรรม
การศึกษาของครู โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = 0.57 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับสถิติที่ 0.01 แสดงว่าตัว
แปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องมาจากภาวะผู้นำของผู้บริหารเป็นปัจจัยเชิงบริบทที่มี
อิทธิพลต่อการพัฒนาความเป็นนวัตกรรมของครูอย่างมีนัยสำคัญเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยกำหนดทิศทางวัฒนธรรม
และสภาพแวดล้อมขององค์กร เมื่อพิจารณาภายใต้บริบทของ สพป.พล เขต 1 จะพบว่าวิสัยทัศน์ขององค์กรที่
มุ่งสู่องค์กรนวัตกรรมที่มีสมรรถนะสูงและพันธกิจที่เน้นการยกระดับคุณภาพด้วยนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล
และการมีส่วนร่วมของเครือข่ายได้สร้างกรอบนโยบายที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่าง
ชัดเจน โดยด้านการสร้างการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์สูงที่สุดรองลงมา คือการบริหารความเสี่ยง ส่วนด้านที่มี
ความสัมพันธ์น้อยที่สุดคือการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม

4. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาทุกองค์ประกอบร่วมกัน
พยากรณ์ความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครูได้ร้อยละ 76.00 โดยองค์ประกอบการสร้างบรรยากาศองค์กรแห่ง
นวัตกรรม มีอำนาจพยากรณ์ทางบวกสูงสุด รองลงมาได้แก่ องค์ประกอบการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง
องค์ประกอบการบริหารความเสี่ยง และองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ตามลำดับ
ส่วนองค์ประกอบมีอำนาจพยากรณ์ทางลบ ได้แก่ องค์ประกอบการมีส่วนร่วมและการทำงานเป็นทีม
สอดคล้องกับงานวิจัยของพสุ เข้มทองคำดี (2563) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่
ส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน สพม.กทม.เขต 2 พบว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ
ผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรมของโรงเรียน สพม.กทม.เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ 0.05 คิดเป็นร้อยละ 67.80 สำหรับผลการวิจัยเป็นรายองค์ประกอบ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานเป็นทีมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

โดยกำหนดโครงสร้างกระบวนการ และช่วงเวลาในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่ชัดเจน สนับสนุนให้ครูร่วมกัน วิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอน แลกเปลี่ยนแนวปฏิบัติที่ดี และพัฒนานวัตกรรมบนฐานข้อมูลเชิง ประจักษ์ การดำเนินการดังกล่าวจะช่วยให้เกิดการบูรณาการองค์ความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลาย อันนำไปสู่การสร้างสรรค่นวัตกรรมที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและสามารถนำไปใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างบรรยากาศองค์กรที่เปิดกว้างต่อการแสดงความคิดเห็นโดยยึดหลักความเป็นธรรม ความโปร่งใส การสื่อสารสองทางอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างความ เข้าใจและความไว้วางใจต่อครู อันเป็นพื้นฐานสำคัญของการทำงานร่วมกันเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการศึกษา

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรทำหน้าที่เป็นแบบอย่างในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี ผ่านการรับฟังอย่างตั้งใจ การให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ การยกย่องเชิดชูความสำเร็จของครูอย่าง เหมาะสม การแสดงบทบาทเชิงบวก และสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรมการศึกษา ของครูในยุคดิจิทัล สังกัดเขตพื้นที่สำนักงานการศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัดเขตพื้นที่สำนักงาน การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

3) รูปแบบการพัฒนาความเป็นนวัตกรรมการศึกษาของครู สังกัดเขตพื้นที่สำนักงานการศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- เฉลิมพล ดีสวัสดิ์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นนวัตกรรม การศึกษาของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พลุ เข้มทองคำดี (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นเป็นองค์กรแห่ง นวัตกรรมของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- มะยุรีย์ พิทยาเสนีย์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยกระบวนการคิดเชิง ออกแบบร่วมกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพเพื่อส่งเสริมความเป็นนวัตกรรมของนักศึกษาครู. [วิทยานิพนธ์ปริญญา vcdที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สธิรพร เชาว์นชัย. (2568). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 3).

พิษณุโลก: การพิมพ์ต่อทคอม.

สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการ
จัดการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตวัน
กระบี่. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทที่ไม่มีการตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Kotter, J.P. (1999). *What leaders really Do*. American: President and Fellows of Harvard
College.